

Svečano otvoren Dom likovne umjetnosti i zbirka predmeta

FOTO: STIPAN BALATINAC

6. stranica

Forum o izborima i popisu stanovništva
3. stranica

Četarsko rozmarinovo slavlje
11. stranica

Hrvatski katolički kalendar 2022.
12. stranica

Ne samo...

„Budimo Hrvati na izborima!” glasi slogan hrvatske zajednice za parlamentarne izbore, kojim se pripadnici hrvatske zajednice pozivaju na upis u registar hrvatskih birača i glasovanje za hrvatsku listu Hrvatske državne samouprave. Glasovanje za narodnosnu listu u našem slučaju, moglo bi se reći, predstavlja samo simboličan čin: naime, prema važećem zakonskom propisu za izbor parlamentarnog glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj dovoljan je samo jedan glas, a izgledi za postavljanje punopravnog zastupnika su vrlo mali. Ipak, registracija hrvatskih birača za parlamentarne izbore i glasovanje za narodnosnu listu važni su zbog potvrđivanja postojanja aktivne narodnosne zajednice koja je svjesna svog položaja i smatra važnim sudjelovanje u društvenopolitičkom životu. Sloganom „Budimo Hrvati na izborima!” članovi hrvatske zajednice pozivaju se da budu osviješteni Hrvati sa snažnim nacionalnim identitetom. Svi koji raspolažu izraženom nacionalnom svijesću i od drugih očekuju sličnu lojalnost, no ima i takvih koji svoj identitet iskazuju umjerenije, što ne znači da poriču pripadanje nacionalnoj zajednici, već kroz cijeli život svoj identitet njeguju istim umjerenim intenzitetom. Identitet se sastoji od raznih komponenti, a različiti su i načini čuvanja nacionalne svijesti. Biti Hrvatima na izborima po mom sudu ne iziskuje velik napor, registracija se može izvršiti za nekoliko minuta, a ni za glasovanje za listu Hrvata u Mađarskoj nije potreban prevelik napor (zašto ne bismo to učinili?). No biti Hrvatima NE SAMO na izborima, već kroz cijeli svoj život, u svim komponentama identiteta, njegovati svoj materinski jezik i kulturu, raditi za neku narodnosnu organizaciju, udrugu, odgajati svoju djecu u tom duhu, učiti ih hrvatskom jeziku i hrvatskim molitvama i plaćati njihovo školovanje na tom polju iziskuje dodatni napor u današnjem globaliziranom svijetu. No ni to nije teško ako se radi srcem. Pripadnost društvenim strukturama čini dio osobnog identiteta svakog pojedinca, a s druge strane svojim sudjelovanjem pojedinac dodaje i svoj prilog zajedničkom, ukupnom identitetu. Našu hrvatsku zajednicu najviše jačamo mi sami svakodnevnim korištenjem i promoviranjem hrvatskog jezika, usmjeravanjem svoje djece ka hrvatskoj kulturi, pa i potvrđivanjem naše narodnosne liste.

Beta

Glasnikov tjedan

Predsjednik Mađarske János Áder 11. siječnja objavio je datum parlamentarnih izbora, 3. travnja 2022., što je prema zakonskim propisima bio najraniji mogući datum za održavanje izbora. Objavio je i to da

se istoga dana održava i referendum o „zaštiti djece”. Oko 7,8 milijuna birača s prebivalištem u Mađarskoj ima pravo glasa, uz one koji nemaju prebivalište u Mađarskoj. Svi oni mogu glasovati i na referendumu koji se održava istoga dana. Na referendumu će biti postavljena četiri pitanja, na koja se može istovremeno odgovoriti samo „ne” i „da”. Odlika o referendumu i referendumsko pitanje naišla su na kritiku desetak nevladinih organizacija u Mađarskoj i oporbe. Koja su to četiri pitanja? Podržavate li održavanje nastave o seksualnoj orijentaciji maloljetnoj djeci, u javnim obrazovnim institucijama bez pristanka roditelja? Podržavate li promoviranje tretmana promjene spola za maloljetnike? Podržavate li neograničeno uvođenje seksualnih medijskih sadržaja maloljetnicima koji utječu na njihov razvoj? Podržavate li prikazivanje spolno osjetljivih medijskih sadržaja maloljetnicima? Njima se želi dobiti odgovor građana (birača) kako urediti odnos djece i LGBTIQ pokreta, posebice transrodnih osoba. Mađarska Vlada odlučila se na isto nakon godina napetosti između nje i zapadnoeuropskih političkih i nevladinih organizacija

koje se bave pitanjima prostora slobode LGBTIQ osoba. Europski parlament je svojom rezolucijom cijelu Europsku uniju proglasio prostorom slobode za LGBTIQ osobe, naglašavajući važnost uzajamne tolerancije u zajednicama. Što je to zajednica LGBT osoba? Često je ona zvana i gay zajednica. Ssvjetonazorna je to i kulturna zajednica homoseksualnih, biseksualnih i transrodnih osoba, te organizacija i subkultura koje ih podržavaju, jedna je od mogućih definicija. LGBT-ovske zajednice zalažu se za ravnopravnost i društvenu prihvaćenost LGBTIQ osoba.

S druge strane, Mađarska referendumskim pitanjima o zaštiti djece želi potvrditi Zakon o zaštiti djece usvojen 15. lipnja 2021. godine, koji je izazvao kritike institucija Europske unije, mađarske oporbe i nevladinih udruga LGBT aktivista, a Europski parlament je čak istaknuo mogućnost kažnjavanja povlačenjem sredstava EU-a u proračunskom ciklusu 2021.-2027. Zakonom su se između ostalog postrožile kazne za pedofiliju, zlostavljanje djece, a radikalna LGBTQ propaganda zabranjena je u školama, vrtićima i televizijskim programima namijenjenima djeci. Prema istraživanju javnog mnijenja 92% Mađara smatra da bi pedofilske zločine trebali dobiti strože kazne. 60% ih smatra da treba ograničiti rodnu propagandu usmjerenu prema djeci. Nakon što je Mađarski parlament 9. studenoga ukinuo uredbu kako se referendum ne mogu održavati 41 dan prije ili nakon općih izbora, prema odluci predsjednika Mađarske parlamentarni izbori i referendum održat će se 3. travnja.

Branka Pavić Blažetin

„Koja su
to četiri referendumsko
pitanja?”

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Održan županijski forum o izborima i popisu stanovništva

Jozo Solga, Ivan Gugan i Joso Šibalin

Hrvatska samouprava Bačko-kiškunske županije 8. ožujka u ranim popodnevnim satima u Županijskom domu narodnosti u Baji održala je forum na temu predstojećih parlamentarnih izbora i popisa stanovništva. Gosti foruma bili su predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan i parlamentarni glasnogovornik Hrvata i voditelj hrvatske liste na predstojećim izborima Jozo Solga. Tom prigodom okupljene zastupnike hrvatskih samouprava gosti su ukratko izvijestili o priprema za izbore 3. travnja i popis stanovništva koji će se održati u listopadu ove godine. Između ostalog naglasili su kako je važno da se vidi koliko nas ima, jer brojke će imati veliku težinu u raznim područjima našeg života, od izbora do financiranja. U vezi s izborima istaknuli su kako je najvažnija registracija te su još jednom pozvali na registraciju hrvatskih birača kako bi mogli glasovati za listu Hrvatske državne samouprave. Izjašnjavaње o hrvatskoj nacionalnoj pripadnosti odredit će našu budućnost najmanje u sljedećih deset godina, stoga se valja dobro pripremiti. Najpovoljnije i najsigurnije je ako se izjašnjavaње obavi online u prva dva tjedna listopada, za što je od strane mjesnih zajednica potreban samostalan organizacijski rad. To iziskuje uključivanje pomagača koji će pomoći svima koji to ne mogu učiniti sami. HDS i parlamentarni glasnogovornik spremni su pružiti potrebnu pomoć kroz organiziranje foruma, usavršavanja i na druge načine.

Stipan Balatinac

Potpota državnim samoupravama za predizbornu kampanju

Odlukom Državnog izbornog povjerenstva od 3. ožujka 2022. za potrebe predizborne kampanje državne narodnosne samouprave koje su postavile državne narodnosne liste iz središnjeg državnog proračuna dobile su ukupno nešto više od 353 milijuna forinti. Hrvatska državna samouprava za kampanju je dobila 23,5 milijuna forinti.

Trećina ukupnog iznosa od 353 milijuna podijeljena je među postvaljačima državnih narodnosnih lista na 12 jednakih dijelova koji pojedinačno iznose 117,7 milijuna forinti. Od 13 priznatih narodnosti do 31. siječnja državnu narodnosnu listu nije uspjela postaviti jedino romska narodnost. Dvanaest državnih narodnosnih samouprava dobilo je jednak iznos, dok su preostale dvije trećine iznosa, 235,3 milijuna forinti, podijeljene razmjerno temeljem broja upisanih narodnosnih birača u narodnosne biračke popise. Uključivanje u popis biračima omogućuje glasovanje za narodnosne liste na parlamentarnim izborima koji će se održati 3. travnja. Od 235,3 milijuna forinti najveću potporu za predizbornu kampanju temeljem broja registriranih birača dobila je Njemačka državna samouprava (191 milijuna ft), koja je do 27. veljače imala 31 540 registriranih birača. Narodnosni birači koji se do sada nisu upisali u narodnosni birački popis, a žele glasovati na parlamentarnim izborima za državnu narodnosnu listu svoje narodnosti, u popis birača svoje narodnosti trebaju se upisati najkasnije do 18. ožujka u 16 sati. Dana 27. veljače u registru hrvatskih birača za parlamentarne izbore bilo je 2380 birača, na temelju čega je Hrvatska državna samouprava dobila dio potpore. Potpora za predizbornu kampanju koje je dodijeljena Hrvatskoj državnoj samoupravi ukupno iznosi 23,5 milijuna forinti. Do 27. veljače u registar birača za narodnosne parlamentarne izbore upisalo se ukuno 74 tisuće mađarskih državljana. Od toga je prema podacima Državnog izbornog povjerenstva 226 Bugara, 393 Grka, 2380 Hrvata, 409 Poljaka, 31540 Nijemaca, 307 Armenaca, 32876 Roma, 1138 Rusina, 671 Srba, 1695 Slovaka, 830 Ukrajinaca, 1083 Rumunja i 275 Slovenaca. Za svoju predizbornu kampanju državne su samouprave odlukom Državnog izbornog povjerenstva iz središnjeg državnog proračuna dobile sljedeće iznose: najveća potpora od 191 milijun forinti dodijeljena je Njemačkoj državnoj samoupravi dok je najmanje sredstava dobila Bugarska državna samouprava (11,1 milijun ft). Slovaci su dobili 19,5 milijuna, Rusini 16,3 milijuna, Rumunji 16 milijuna, Ukrajinci 14,6 milijuna, Srbi 13,6 milijuna, Grci 12 milijuna, Poljaci 12,1 milijuna, Armenci 11,5 milijuna, Slovenci 11,4 milijuna te Hrvati 23,5 milijuna forinti. Povlaštena mandat s pravom glasa može dobiti ona narodnosna lista koja dobije četvrtinu glasova potrebnih za ostvarivanje zastupničkog mandata na stranačkoj listi. Prije četiri godine to je iznosilo oko 24 tisuće glasova. Ako narodnosna lista ne dobije onoliko glasova koliko je potrebno za zastupnički mandat u Mađarski parlament može poslati glasnogovornika, za što je dovoljan jedan jedini glas za narodnosnu listu dotične narodnosti.

Beta

Sambotelški forum zastupnikov i pedagoga Hrvatska gimnazija 2025. ljeta?

Hrvatska čuvarnica u Sambotelu, u održavanju Hrvatske državne samouprave, svoja vrata je otprla 29. augusta 2016. ljeta u Jászajijevoj ulici. Ljetodan kasnije, tj. početkom 2017./2018. školskoga ljeta krenuo je i prvi hrvatski razred osnovne škole i onda je još obrazovni centar funkcionirao kot podružnica Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu u Pečuhu. Svoju samostalnost sa svojim konačnim imenom od Mate Meršića Miloradića, Hrvatski školski centar je zadobio 2019. ljeta, kad se je uselio u novi dom. Kako teče vrime, jur 5. razred gazi u ovoj ustanovi, a sad je jur aktualno dalje razmišljavati s tom neprikrivenom željom da se osiguraju uvjeti i kondicije za gimnazijske razrede. Zato su 23. februara, u srijedu uvečer, na forum skupapozvani školski direktori, učitelji i učiteljice, predsjednici i gradišćanski zastupnici Hrvatske državne samouprave kot i predstavnici lokalnih hrvatskih samoupravov Željezne županije.

Edita Horvath-Pauković s predsjednikom HDS-a Ivanom Guganom

„Drago mi je da moremo biti mi, domaćini ovoga sastanka“ naglasila je Edita Horvath-Pauković, ravnateljica sambotelške ustanove i nastavila svoj govor predstavljanjem Hrvatskoga školsko-

ga centra. „Moremo biti gizdavi na to, kako smo rasli od ljeta do ljeta. Trenutno imamo dvi grupe u čuvarnici, sa 45 mališanov, u osnovnoj školi smo došli do 5. razreda i tako su viši razredi začeli svoj put. Školu pohađa 58 učenikov od 1. do 5. razreda, ukupno imamo 106 dice. Nasa nada, želja i volja je od otvaranja ove ustanove da našoj dici nudimo odgoj i obrazovanje od čuvarnice, prik osnovne škole, sve do gimnazije. Tako i u budućnosti čekamo u našu ustanovu takovu dicitu ka imaju hrvatske korijene, ka simpatiziraju hrvatskim jezikom i kulturom. Iako trenutačno imamo i takov slučaj da su dida ali majka Hrvati, a nisu naučili svoju dicitu po hrvatski. Njeva dica, mladi roditelji danas upisuju svoju dicitu, nukiće da nauču i spoznaju jezik praocev i pramajkov i hrvatske tradicije ter kulturu“. U 2019. ljetu prikdanom obnovljenoj zgradi u prizemlju se nahadja čuvarnica, na prvom katu osnovna škola s pet razredov, a ovde je i kabinet za informatiku. Ovde su još prostorije za 6., ako je potribno i za 7. razred ter i mala dvorana, kade se vježba narodni ples, kamo fizioterapeut dojde dici. „Vrijeda ćemo morati krenuti u oblikovanje prostorijov do drugoga kata,

Svi nazočni

U zgradi će se vrijeda začeti daljnje obnobljenje

kad dospenemo znamda do 7. razreda. Potribovat ćemo kabinet za kemiju i biologiju i naravno mjesto za više razrede, a ujedno željimo napraviti i razrede za gimnaziju”, čuli smo još od direktorice, ka je podilila sa skupom i tu vist da u medjuvrimeu je napravljena anketa med roditelji, ki su stopostotni odgovor dali da bi volili da njeva dica ostanu u Hrvatskoj gimnaziji. „Danas smo zbog toga ovde, jer smo svakako znatiželjni i na vaše mišljenje i naravno važno nam je i vaše podupiranje da budemo mogli i dalje funkcionirati i raditi. Imamo puno programov, djeluje naša web-stranica, nazočni smo na društvenoj mreži. Danas smo imali dan ružičastih majic i morebit neću reći tajnu, ako kažem da od samoga početka tako ćutim da naša zajednica u našoj županiji, jako nas potpira” dodala je još Edita Horvath-Pauković ka je onda prikdala rič predsjedniku Hrvatske državne samouprave, Ivanu Guganu. Na početku pozdravnih riči se je zahvalio učiteljem, tetam i odgojiteljicam na dosadašnjem djelu u ovoj instituciji, a uprav tako i zastupnikom Hrvatske samouprave grada Sambotela, kim je bila briga o ovoj školi jedna od najvažnijih zadaća. „Prisjetio sam se, prije sedam godina, manje-više u ovakvom krugu, u tadašnjoj zgradi ureda mjesne Hrvatske samouprave, održali smo slični forum s pitanjem, pokrenuti li školu u Sambotelu ili ne? Tada je jedna vrsta ankete potvrdila da ima interesa za tu ustanovu. Krenulo je sve dosta teško, ali hvala Bogu, možemo reći da sve funkcionira tako, kako bi trebalo. U međuvremenu preselili ste se u obnovljenu zgradu i zapravo došli do tog pitanja, kako dalje?! Ono što trebate znati, uvjeti za osnovnu školu i vrtić manje-više su osigurani, ali ako ćemo krenuti sa gimnazijom, onda treba osigurati i stvoriti uvjete”, rekao je predsjednik, dodajući i to da ako se odluči s obnavljanjem, tri bi pokrenuti slijedeća ljeta. Pri tom je prosio hrvatsku zajednicu da pošalju svoju dicu u ovu ustanovu, a zaduženike četarske i petroviske osnovne škole da usmiru u ovu instituciju školare. Kot odgovor na predsjednikove riči Vince Hergović, predsjednik

Dio skupaspravljenih iz Sambotela, Narde i Koljnofa

Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj izrazio je svoju zahvalnost i ufanje da će i dalje dobro djelovati Hrvatski školski centar i da će se ostvariti sanja „od čuvarnice do gimnazije”. „Ako će biti uvjeti isti kot u Santovu i Pečuhu, mislim da bi mogli projti dalje s planiranjem gimnazije, iako smo, znam, jur trideset ljet u zakašnjenju. Zvana toga ja se ufam da će naš plan uspjeti i posebno sam zahvalan zato da je Hrvatska državna samouprava potpirala naše školske vizije i da idemo dalje na putu do gimnazije” rekao je još Vince Hergović. Čuli smo još da je škola jako dobro opremljena i otvorena pred svakim. Pametne ploče su u svakom razredu, sve što je potriбно u nastavi to imaju učiteljice. Med njimi jedna kolegica je počela pisanjem udžbenika za hrvatski jezik. Dr. Šandor Horvat, profesor i zastupnik HDS-a, dodao je da za hrvatske gimnazijalce otvorena je mogućnost za studiranje na sambotelskoj Katedri za slavistiku, a za buduće pedagoge ovo mjesto bi moglo postati i pedagoška vježbaonica, a nekako bi se morali izboriti i za hrvatsku visokoškolsku naobrazbu odgojiteljic, kim je odvud jako daleko Baja. Na pitanje dr. Fra-

Vince Hergović predsjednik DGHU-a potpira sambotelsku viziju „od čuvarnice do gimnazije”

nje Pajrića, je li s financijske strane sve osigurano da krene sambotelska gimnazija, Ivan Gugan je odgovorio da ako se odluči za gimnaziju, još je dvoja ljeta za pripravljanje da bi se onda u 2025./2026. školskom ljetu znao pokrenuti prvi gimnazijski razred. Skoro svi su bili složni u tom da buduća Hrvatska gimnazija u velikoj borbi konkurencije treba ponuditi nešto specifično, a to bi moglo biti i trojezičnost, jer uz hrvatski, bi ponudili i nimški i engleski jezik. Bilo je još riči od toga, kako bi mogli povličić sve već dice iz Hrvatskoga Židana, ka u 5. razred jur školu pohadjaju u Kisegu i da bi se svakako moglo iskati i najti rješenje, ako se pojavi veći interes, i za organiziranje putovanja iz hrvatskih sel u Sambotel. Štoveć, neke seoske škole mogle bi lako postati i podružnice Hrvatskoga obrazovnog centra u Sambotelu. „Deset ljet tomu da smo se zato pominali, hoće li uopće biti dice u školi, a sad se zato pominao hoće li biti gimnazije. Mi sambotelski zastupnici jako čuda smo djelali za to da u ovom varošu bude hrvatske čuvarnice i škole, a tako mislim da i gimnazije mora biti!”, rekao je Franci Jurašić, predsjednik gradske Hrvatske samouprave. U završetku ovoga foruma Ivan Gugan je još jednoč naglasio da cilj HDS-a je svakako to da se sambotelska obrazovna institucija proširi i na gimnaziju, a zato treba stvoriti i uvjete. Roditelji su se izjasnili da želja im je upisati dicu i u gimnaziju, a gradišćanski predstavnici dat će svoju potporu da za trimi ljeti pokrene i u našem gradu Hrvatska gimnazija. *th*

SANTOVO-Državna udruga šokačkih Hrvata

Svečano otvoren Dom likovne umjetnosti i zbirka predmeta

Dom likovne umjetnosti i zbirka predmeta

Državna udruga šokačkih Hrvata 12. ožujka u Santovu priredila je svečano otvorenje Doma likovne umjetnosti i zbirke predmeta na kojem se okupio velik broj članova i uzvanika.

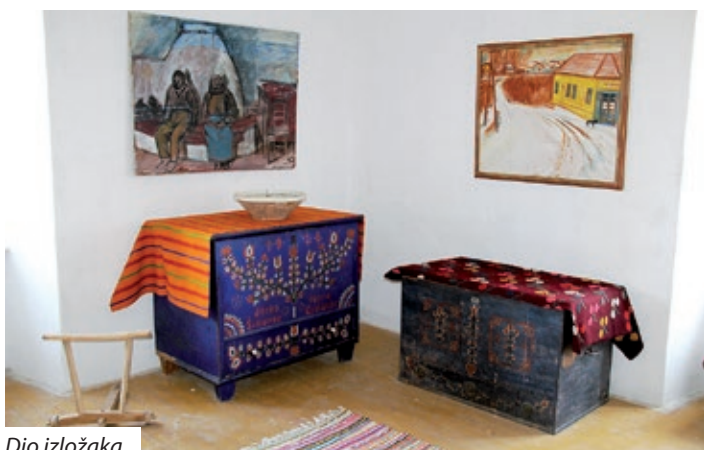
Nekadašnja Seoska kuća i jedna od najstarijih građevina kupljena je i obnovljena uz pomoć Vlade, odnosno sredstvima Programa „Mađarsko selo“ za 2020. i 2021. godinu u ukupnoj vrijednosti od 12 milijuna forinti. U njoj je smještena mjesna zavičajna zbirka koju je sakupio i darovao bivši vlasnik, priznati slikar János Szurcsik, uz koju su izložene i njegove slike s prizorima iz prošlosti sela. Objekt će se koristiti i kao društveni prostor za aktivnosti Državne udruge šokačkih Hrvata.

Nakon intoniranja mađarske i hrvatske himne nazočne je pozdravio predsjednik Stipan Kovačev, koji je ukratko govorio o nastojanjima Udruge na očuvanju tradicijske kulture santovačkih šokačkih Hrvata te projektu obnove i planovima.

„Zahvaljujući potpori mađarske Vlade, točnije Programu „Mađarsko selo“ i Fondu „Gábor Bethlen“ danas dobivamo prostori-je koje omogućuju djelovanje narodnosnih udruga. Ova kuća će nam poslužiti kako za poslovne i kulturne sadržaje, sastanke i priredbe, tako i za rad na očuvanju još postojećih vrijednosti materijalne i duhovne baštine santovačkih šokačkih Hrvata. Vrijednosti santovačke mikrokulture koje Udruga ovdje nastoji spasiti

Nazočne je pozdravio predsjednik Državne udruge šokačkih Hrvata Stipan Kovačev

Dio izložaka

od neprocjenjive su vrijednosti. Ovdje su prikupljene tkanine, različiti ručni radovi i iznimno bogate i lijepe narodne nošnje i još postojećih narodni i crkveni običaji. Međutim, najvažnije je očuvanje našeg santovačkog govora, naše lipe šokačke ikavice“, naglasio je uz ostalo Stipan Kovačev.

Svečanosti su nazočili brojni uzvanici, među njima državni i regionalni čelnici Hrvata u Mađarskoj, a nazočnima su se obratili generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat, parlamentarni zastupnik Róbert Zsigó i santovački načelnik Gábor Varga.

„Vrlo je važno da budemo ponosni na ono što su nam ostavili naši preci, djedovi i bake, a oni su

nam dali, ime, prezime i identitet. To što ste se okupili u ovako lijepom broju dokazuje da cijenite sve ono što su vam ostavili, ali to isto tako svjedoči i o zajedništvu, razumijevanju i važnosti ovog Doma“, kazao je uz ostalo generalni konzul Drago Horvat, koji se zahvalio svim sudionicima projekta, posebno Vladi koja je poduprla njegovo ostvarenje.

„Ovaj Dom očuvat će narodnosne vrijednosti i baštinu, te na taj način prenijeti našoj djeci i unucima jedan važan dio naše povijesti“, naglasio je između ostalog Róbert Zsigó, zahvalivši se na iskazanom zajedništvu.

U okviru svečanosti otkrivena je i spomen-ploča odvetniku i prevoditelju Lajosu Kondoru (Krauseu) rođenom 1824. godine u Santovu, koji je za nas posebno zanimljiv kao prevoditelj dijelova epa Ivana Mažuranića „Smrt Smail-age Čengića“ na mađarski jezik. Načelnik Gábor Varga spomen-ploču otkrio je zajedno s potomkinjom Lajosa Kondora. Prigodom predaje obnovljene i uređene zgrade na uporabu vrpce s mađarskom i hrvatskom trobojnicom zajedno su presjekli parlamentarni glasnogovornik Hrvata Jozo Solga, predsjednik Udruge Stipan Kovačev i parlamentarni zastupnik bajskeg okruga Róbert Zsigó. Prigodnim kulturnim programom svečanost su uljepšali glumac Stipan Đurić, pjevački zbor i tamburaški orkestar santovačke Hrvatske škole te braća Barić, članovi sastava Zanthowerkli koji su i nakon svečanosti goste zabavljali narodnim melodijama. S.B.

Na Male poklade

Održana godišnja skupština Mohačke šokačke čitaonice

Već po tradiciji na Male poklade, ove godine 24. veljače, Udruga Mohačka šokačka čitaonica u klupskim prostorijama „Šokačkog kera“ u predvečernjim satima održala je svoju redovitu godišnju skupštinu. Nakon dolaska članovi su najprije platili godišnju članarinu i potpisali popis sudionika, a kao i svake godine na dar su dobili naš godišnjak, „Hrvatski kalendar“ za 2022. godinu. Kao i obično bez potrebnog kvoruma u zakazano vrijeme, sjednica je sukladno Statutu i pozivnici ponovo sazvana pola sata kasnije. Iako to tada već nije predstavljalo uvjet, dodajmo kako se tada okupila potrebna natpolovična većina od ukupno devedeset članova, njih pedesetak. Nakon pozdravnih riječi članovi skupštine poslušali su i prihvatili izvješće predsjednika Stipe Bubrega o prošlogodišnjem radu, Financijsko izvješće, Izvješće Nadzornog odbora te Plan rada i Proračun za 2022. godinu. Nakon toga uslijedio je primitak novih članova i prijava preporučenih kandidata za sljedeću godinu. Nakon razmatranja raznih tema uslijedilo je uobičajeno druženje članova.

„Lani smo zbog pandemije izgubili pola godine. Aktivnosti smo nastavili negdje u šestom mjesecu, kada smo počeli organizirati priredbe. Tako smo održali tradicionalno „Pranje na Dunavu“ i „Grahijadu“. Zatim smo na Deákovom trgu priredili „Šokačku jesen“ koja je ostvarena u okviru prekograničnog Interreg programa, gdje su sudjelovali i gosti iz Hrvatske, Valpova i Osijeka, te pečuški Hrvati, KUD Vizini i mi kao domaćini. Na žalost, ponovno zbog epidemiološke situacije, za Božić nismo mogli održati nikakve programe jer je bilo bolesne djece. Nadam se da ćemo ove godine uspjeti održati sve naše tradicionalne programe“, kazao nam je uz ostalo predsjednik Udruge Stipo Bubreg.

Ako za nju dobiju potporu članova kao i lani i ove godine u rujnu žele održati veliku gradsku manifestaciju „Šokačku jesen“.

Vodstvo Udruge Mohačka šokačka čitaonica

Dio nazočnog članstva Udruge

U planu je i održavanje ljetnog kampa za djecu. Pošto financiranje nije omogućeno kamp će u krajnjem slučaju održati vlastitim sredstvima, jer to zaslužuju djeca koja posjećuju Čitaonicu.

Kako nam je nadalje rekao Stipo Bubreg, u sklopu Udruge Čitaonice mohačkih Šokaca djeluju dječja, omladinska i izvorna plesna skupina, koje zajedno s orkestrom imaju sedamdesetak članova.

S.B.

Predstavljena knjiga i film o mohačkim bušama

Poklade/Átváltozás

U okviru mohačkog Pohoda bušara 25. veljače u Teatru Kossuth u Mohaču predstavljena je reprezentativna knjiga na mađarskom jeziku „Átváltozás“ s podnaslovom „Velika knjiga buša“, koja je objelodanjena krajem prošle godine u nakladi Samouprave grada Mohača. Autor prekrasnih fotografija je Balázs Juhász, a tekst je napisala Katalin Simon. U predgovoru knjige etnografkinja Eszter Takács dr. Csonka, ravnateljica Etnografskog muzeja na otvorenom Uprave za nematerijalnu kulturnu baštinu uz ostalo piše: „Teško je zabilježiti Pohod bušara, nemoguće ga je opisati u potpunosti ni slikama, ni riječima.“ Tom prigodom predstavljen je i film o bušama „Poklade/Átváltozás“ s podnaslovom „Pohod bušara u Mohaču“ u režiji snimatelja Lászlóa Kovácsa. Sudionici okruglog stola na spomenutu temu bili su Eszter Takács dr. Csonka, autor knjige Balázs Juhász i predsjednik Udruge „Čitaonica mohačkih Šokaca“ Stipo Bubreg, dok je moderator bio Áron Cserdi.

S.B.

„Svetak čistoga glasa“

Obnovljene orgule i koncert u Nardi

Farska općina Narde se je naticala za obnovljenje orgulov u dvi crikva kod Ministarstva ljudskih resursov i dostala je jedan po jedan milijun ft. U medjuvrimenu je obnove napravio vašvarki majstor, Dezső Márffy. Službeno, 27. februara, u okviru nediljne svete maše instrumente je u crikvi Velike Narde, posvećenoj Svetomu Križu, blagoslovio farnik Tamás Várhelyi.

Orgule u Velikoj Nardi izgradio je sambotelski majstor Sándor Kemenesi, oko 1915. ljeta, šipi su talijanski, a ormar u kom su smješćeni pod imenom Angster je oko 70 ljet star. Manjkajuće šipe su dodali ljeta 1930. Zadnje vekše renoviranje je bilo pred dvadesetimi ljeti. „Orgule u Maloj Nardi je načinjao Antal Tausz 1887. ljeta, sve je ostavljeno u originalu, jedino su neki šipi u boju rekvirirani“ piše u nardarskoj monografiji, autor knjige i etnolog dr. Šandor Horvat. Te nedilje jur pod mašom je narodno jačenje sprohadjao na obnovljeni orgula, sambotelski umjetnik András Lakner-Bognár. Na kraju crikvenoga obreda je duhovnik blago-

Trenutak blagoslavljanja

slovio kraljice instrumentov i prikdao rič Krisztini Veszprémi-Weiss, peljačici jurskoga ureda Filharmonije ka je sve nazočne pozdravila i u ime Ministarstva ljudskih resursov i nadalje moderirala program. Parlamentarni zastupnik dr. Csaba Hende s jedne strane je smirio stanovništvo s riči da „svaki Ugar želji mir“, s druge strane pak je pozvao sve da s otvoreniimi srci pomažu bigunce ki ove dane dojdju u naš orsag. Kako je rekao, Vilmoš Bugnić šički načelnik ga je jur nazvao, da stanovniki Pinčene doline spodobno kot pri lanjskom potresu žrtvam u Hrvatskoj i ljudem, sad pogodjenim u boju, kanu pomoći. „Vi ste oni, ki jur bezbroj puta ste dokazali kako ste velikodušni Hrvati, Nimci i Ugri, a prvenstveno zvanaredni ljudi. Ugarskoj vladi se zahvaljujem za to da nisu pozabili na naše ljude u mali sredina, da su joj važne crikve, skupno jačenje i čista hrvatska rič“, rekao je dr. Csaba Hende, koga je pred oltarom za svetačnim govorom sprohadio Péter Fekete, državni tajnik za kulturu. „Došao sam domom, kad sam ovde kot i četiri-ljetni dičak naučio poštovati prirodu, ljubiti blago i biljke, a zvana ugarskoga jezika, ovde sam suočen s tim da postoju i drugi jeziki. Kasnije sam ovde doživio i hrvatsku svadbu i to iskustvo i znanje sam onda sa sobom odnesao u veliki svit i svi ovi detalji su i u moji politički odluka. U minulom periodu već od dvisto orgulov smo dali obnoviti. Simbolično je kad se orgule saniraju, kad je ov instrument

Orgulaš András Lakner-Bognár i violinistkinja Klaudia Illés pri koncertu

ga glasa u ovom sakralnom domu“, naglasio je državni tajnik. Potom u izvedbi umjetnikov, orgulaša Andrása Laknera-Bognára i violinistkinje Klauide Illés čuli smo Bachova djela. Kot poklon državnoga tajnika, u pratnji orgulaša Szabolcsa Szamosija, po prvi put u Nardi, ugarska umjetnica i narodna pjevačica Márta Sebestyén je odjačila „blagoslov“, kojega je iz poljskoga psalma obrnuo na ugarski jezik, pjesnik Bálint Balassi. Tiho

Trenutak za pjesmu

oči

otvorile
su mi se
oči
počele
su viditi
ča su
prlje
gledale
a nisu
vidile

Jurica Čenar

Sadržajni pokladni dani Muzeja Dorottya Kanizsai u Mohaču

Otvorena privremena izložba o mohačkim bušama i bajskim maškarama

Na Male poklade, 24. veljače u Muzeju Dorottya Kanizsai u Mohaču otvorena je privremena izložba „Pokladni običaji s ove i s one strane Dunava - pohod mohačkih bušara i bajskih maškara“ koja je ostvarena u suradnji mohačkog i bajskog muzeja. Putem izloženih fotografija, dokumenata, predmeta, narodne nošnje i drugih predmeta iz zbirke Muzeja Dorottya Kanizsai i Bajskog muzeja István Türr predstavljeni su pokladni običaji, sličnosti i razlike između mohačkih buša i bajskih maškara, posebnosti bajskih maškara s likovima medvjeda, Bošnjaka, didaka i batinaša.

„Najkarakterističniji događaj pokladnih običaja je maskiranje, kostimirano figuriranje tijekom kojeg sudionici mimohode ulicama naselja u nošnjama, prurušeni u medvjede, konje, koze, s ženama odjevenim u mušku i muškarcima u žensku odjeću, pri čemu tjeraju i pokapaju zimu, odnosno poklade. Ti su običaji nekoć bili vrlo živi i u hrvatskim zajednicama u južnoj Mađarskoj“, riječi su priređivača izložbe upućene posjetiteljima.

Na otvorenju privremen izložbe nazočne su pozdravili mohački gradonačelnik Gábor Pávkovics i ravnateljica muzeja Andrea Kolutac Hasanović, a izložbu je otvorio etnograf Kelemen Kothencz, glavni muzeolog Bajskog Muzeja István Türr. Otvorenju je nazočila i ravnateljica Bajskog muzeja Zita N. Kovács.

Dio izloženih predmeta

Svečanost su izvornim bunjevačkim i šokačkim narodnim melodijama i pjesmama uljepšali narodni glazbenici Antun Vizin i Franjo Dervar Kume, a ne bi bilo pravog pokladnog veselja da se nije zaplesalo i kolo. Izložba se može pogledati u radnom vremenu muzeja do 2. travnja.

Ravnateljica muzeja dr. Andrea Kolutac Hasanović

Od konferencije i gajdaškog koncerta do vizualnog rezbarenja i radionice za djecu

Dana 25. veljače održana je međunarodna konferencija pod naslovom „Gajde i gajdaška glazba u narodnoj tradiciji Karpatkog bazena“ u čast posljednjeg živućeg gajdaša i izređivača gajdi Pave Gadányija povodom njegova 90. rođendana, a predstavljeno je i stručno izdanje „Tamburaške studije“. Subota je protekla u znaku pokladnih priprema, s jednom od najautentičnijih bušarskih skupina „Vidak“ i mjesnim orkestrima. Uz dobru kapljicu vina posjetitelji su mogli kušati tradicionalna šokačka pokladna jela, a za dobro raspoloženje pobrinuli su se orkestri „Orašje“ i „Poklade“. Dan je završio gajdaškim koncertom na otvorenom u dvorištu muzeja. U nedjelju, 27. veljače posjetitelji su mogli uživo pratiti vizualno rezbarenje bušarske maske-larfe majstora Krisztiána Udvardija, a u rezbarenju su se mogli okušati i sami. Bilo je prilike i za upoznavanje s članovima bušarske skupine „Vidak“, sa „strašnim“ i „lijepim“ bušama, kao i za odjevanje bušarske opreme. U ponedjeljak, 28. veljače organizirana je i radionica za djecu koja su se mogla iskušati u izradi raznih pokladnih rekvizita, muških larfi i ženskih maski.

S.B.

Bogatstvo...

Članovi KUD-a „Rokoko“ na prelu u Čikeriji 2012. godine

Dani hrvatske kulture u mađarskom vrtiću

Da kultura gradi mostove suradnje govori nam i događaj u jednom mađarskom vrtiću, gdje su u sklopu priredbe Dani hrvatske kulture mališani učili o tradiciji i kulturi Hrvatske.

„Aprófalva” je vrtić u XIV. okrugu Budimpešte u kojemu radi Hrvatica Orsolya Kuzma, a zahvaljujući njoj predstavljen je program upoznavanja Hrvatske.

U XIV. okrugu djeluje 12 manjinskih samouprava, manjine surađuju i već dugi niz godina stvaraju međusobna prijateljstva. Tako su došle na ideju da svake godine organiziraju program upoznavanja manjina.

„Cilj nam je da naša djeca bolje upoznaju različite tradicije manjina i njihovu kulturu. Ove godine smo predstavili Hrvatsku. Obratili smo se Hrvatskoj manjinskoj samoupravi XIV. okruga i zamolili ih da nam pomognu. U suradnji Hrvatske samouprave XIV. okruga i suorganizatora, Hrvatske samouprave XV. okruga predstavili smo izložbu, hrvatske pjesme i glazbu koje pokazuju sličnosti kod Hrvata i Mađara. Putem niza aktivnosti obradili smo hrvatske tradicije (djeca su izradila likovne radove,

slušala hrvatske dječje pjesme, gledali smo snimke narodnih plesova itd.)”, izjavila je za naš tjednik Orsolya Kuzma.

Program se odvijao cijeli tjedan. Na kraju je održana svečana priredba na koju su pozvani i suorganizatori. Djeca su izvela kratku brojalicu i jednu pjesmicu na hrvatskom jeziku, a nakon programa gosti i djeca mogli su kušati nekoliko tradicionalnih hrvatskih jela.

Priredbi su nazočile predsjednica hrvatske manjinske samouprave Márta Oroszné Romácz, ravnateljica vrtića Jánosné Farkas Tibor, zamjenica ravnateljice Anikó Görög, savjetnica Anikó Sokácz i pročelnica odjela za institucionalni nadzor Ivánné Hernádi.

Program je ostvaren uz pomoć Hrvatske manjinske samouprave XIV. okruga koja je ponudila kulturne materijale i omogućila kušanje jela (ajvara, Cedevite, bureka i čokolade s rižom). Hrvatska turistička zajednica omogućila je licitarska srca i jastučice s lavandom.

Izložbene materijale na raspolaganje je stavio suorganizator, Hrvatska samouprava XV. okruga.

Neda Maretić

Hošigovi uspjesi u sportu: brončana medalja na Zugló kupu

Nastavljeni su uspjesi učenika Hošiga na natjecanjima Zugló kupa: u košarci su dečki V. odgojne skupine osvojili brončanu medalju. Članovi pobjedničke ekipe su Boris Berić, Edvin Cocaj, Marko Faragó, Damir Halilović, Huba Horváth, Zsolt Kristóf, Petar Pećerić, Vilmos Szabó, Bendegúz Szafkó, Efe Sancaktar, Zétény Sziva i Nemanja Supurović.

„Zugló kup” je službeni i popularni naziv sportskog natjecanja za učenike osnovnih i srednjih škola 14. okruga. Organizator i provoditelj je Sportski ured, kao organizacija samouprave tog okruga.

Ured početkom svake školske godine u rujnu objavljuje mogućnost prijave na Zugló kup za sve osnovne i srednje škole, u sportovima

koji se mogu organizirati zasebno po odgojnim dobima za cure i dečke, u pojedinačnim i ekipnim sportovima. Ove školske godine Zugló kup je zbog pandemije Covida organiziran ograničeno u sljedećim sportovima: stolni tenis, rukomet, nogomet, košarka, odbojka, street-ball, cross utrke, višeboj, šah, floor-ball, štafetne igre. Prijava škola na natjecanja u bilo kojem sportu je dragovoljna, to jest nije obvezna. Profesori tjelesnog odgoja nakon odmjerenja sportskog potencijala i afiniteta učenika prijavljuju se na Zugló kup u gore ponuđenim sportovima i disciplinama.

Sudjelovanje učenika je dragovoljno, i to podjednako za sportaše amatere i profesionalce.

„Taj pristup nazivamo otvorenim natjecanjem. Mjesto nadmetanjima daju škole koje se prihvate da budu mjesto odvijanja sportskih susreta. Sustav je razrađen tako da na koncu školske godine sve škole koje su omogućile mjesto i postigle određene rezultate dobivaju određenu novčanu potporu za kupovinu sportske opreme i sredstava”, izjavio nam je profesor tjelesnog odgoja Ladislav Gršić.

Tekuće školske godine Hošigovi su učenici sudjelovali u natjecanjima u stolnom tenisu, nogometu, šahu, košarci i odbojci.

Postigli su sljedeće, impresivne rezultate:

Odbojka: gimnazija – dečki – 6. odgojna dob – 2. mjesto, košarka: gimnazija – dečki – 5. odgojna dob – 3. mjesto.

Upitali smo profesora Gršića, koliko je ponosan na uspjeh svojih učenika.

„Sudjelovanje na učeničkim sportskim natjecanjima kao što je Zugló kup je dio moga posla, stoga me raduje i ispunjava ponosom svaki uspjeh naših učenika. Naravno, uspjeh ne dolazi sam od sebe, moramo se pripremati skupa na satima tjelesnog odgoja i popodnevnim treninzima, jer samo tako imamo šanse postići što bolje rezultate”, izvio nam je profesor Gršić i dodao: „Medalje i priznanja su simbol nečega, rezultat uloženog rada i truda. Za mene kao profesora tjelesnog odgoja i sporta, ovi simboli su rezultati sportskog talenta i aktivnosti naših učenika i veliki motiv za nadolazeće uspjehe”.

Idućeg tjedna započinju natjecanja o odbojci za gimnazijalke u 5. odgojnoj dobi (učenice 9. i 10. razreda). Naravno, sudjeluju i Hošigove cure.

Čestitamo dečkima i profesoru tjelesnog odgoja Ladislavu Gršiću.

Neda Maretić

Četarsko rozmarinovo slavlje

U minuli ljeti pravi bi bio grih izostaviti Branje rozmarina u Gornjem Četaru onomu, ki se je htio tri dane dugo i odlično zabavljati. Bilo je svenek dost dičakov ki su ovu dužnost na se zeli, a i dovoljno divojkovo, ke bi htile napraviti kiticu s rozmarinom za veseljake. Kako su bižala dalje ljeta sve manje je bilo dičakov i divičić, već od stoljetni običaj sve jače zajde u pogibel. Moduli za spašavanje tradicije jur ljetos su stupili u žitak u ovom selu.

Pred zgradom mjesne škole, bogati stol, u sjeni zastavov u narodnu nošnju obličeni mali tančoši i brojni znatiželjnici čekaju na dičake, u pratnji guslarov. Ovoliko malo dičakov (samo četiri, par ur kasnije pet) nijedno ljeto nije bilo, tako i njev glas je malo slabokrvniji uz instrumente šičkih i židanskih muzikantov. Škrljače po prvi put zajdu u divojačke ruke, velika je gužva, gdo kamo će rozmarin i šarene kiticke staviti. Potom samostalno i skupna se gane tanac u valceru, kolu. Danas se ovde veseli cijela ulica i svi djelatnici škol. Po uskoj ulici veseljake svi školarci sprohadjaju doli do Čerijeve hiže, kade je druga baza ove današnje javne zabave. Školarci jaču hrvatske note, uči-

Ovoljetni glavni junaki s harmonikašem Attilom Šimonom

Najmladi iz čuvarnice su se takaj dobro zabavljali

gostovati glavni junaki Branja rozmarina. Konačno pri stolu, u jednom stanu se sjedu dičaci i guslari, kako je to bilo u stari časi svenek zadnjega fašenskoga utorka. Vesela povorka se završava s balom u Kulturnom domu. Rozmarinovo slavlje Gornjega Četara od 2016. ljeta se broji med zvanaredne kinče Škrinje vridnosti u Željeznoj županiji. O fašnjaku ovoga sela je snimljen i dokumentarni film. Točno znamo da Branje rozmarina, nažalost, jur nigdar neće biti ono, što je prlje bilo, ali se čvrsto teži k tomu da ostane s kiticami i rozmarinom na škadljači i za budućnost i na spominak Hrvatov... *Tiho*

teljice Ana Polyak-Šaller i Vera Pezenhoffer peljaju grupu, uz harmaniju Attile Šimona. Je, ki kuša vabljive falate na stolu, i žed se gasi, a šika se istancati i domačine. Katica Konczer, seoska načelnica dirigira, kad se ide dalje, ne da se rano zajde pred zgradu čuvarnice i Općinskoga stana, kade odgojiteljice i dica, zastupnici i djelači čekaju glasnu povorku. Rozmarin dostane svaki muž na frak. Dici se najbolje vidi tanac na ulici, znaju se pominati i diozimatelji i pravoda se i ovde poždrokne ki-ta dobri falačac. Člani Jačkarnoga zbora Rozmarin ovde pomažu u jačenju, bilo je i vrime da se malo izajde na sunce, kad se već tiho šuška i protulična poruka. Iako smo još u kapici i rukavica, a vjetar se zna nigda-nigda i nadignuti, človik u sebi čuti, nije daleko preporod nature. Predzadnja štacija kod stana Tieberovih, takorekuć mentuje hakljivu situaciju da nij' divičić ovo ljeto, kade bi mogli

Povorka zajde pred stan Tivadara Čerija

Hrvatski katolički kalendar 2022.

Nazočne je pozdravio glasnogovornik Hrvata u Mađarskom Parlamentu Jozo Solga

U Hrvatskom kulturnom i športskom centru Josip Gujaš Džuretin u Martincima 23. veljače predstavljen je Hrvatski katolički kalendar 2022., izdanje koje potpisuju dva nakladnika, Hrvatski kulturni i sportski centar Josip Gujaš Džuretin i Croatica Nonprofit Kft. Izdanje na 256 stranica izašlo je iz tiska krajem veljače 2022. godine, a Kulturni i sportski centar Josip Gujaš Džuretin je za izdanje Hrvatski katolički kalendar 2022. od Fonda „Gábor Bethlen“ 2021. godine dobio potporu od 910 000 ft (NKUL-KP-1-2021.). Kako stoji u impresumu izdanje je podupro i predstavnik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, a u impresumu se nalaze i logotipi drugih podupirateljskih organizacija i institucija, Hrvatskog kulturnog i sportskog centra Josip Gujaš Džuretin, Saveza Hrvata u Mađarskoj i Zajednice podravskih Hrvata. Glavna urednica Lilla Trubić u proslavu piše sljedeće: „Dragi čitatelji, u ruci držite novu knjigu – Hrvatski katolički kalendar 2022. – koja je namijenjena svim Hrvatima u Mađarskoj. (...) Odbor za vjerska pitanja Hrvatske državne samouprave 2021. godine odlučio je ponovno pokrenuti izdanje za Hrvate katolike u Mađarskoj, u suradnji s Hrvatskim kulturnim i sportskim centrom Josip Gujaš Džuretin u Martincima.“ Kako saznajemo iz proslava, Odbor za

vjerska pitanja HDS-a sastavljen od predsjednice Marte Barić Rónai, zamjenice predsjednice Lille Trubić i članice Diana Petrić Madaras donio je odluku o izdavanju kalendarskog štiva u suradnji s Hrvatskim kulturnim i sportskim centrom Josip Gujaš Džuretin u Martincima, jer se „pojaviła potreba izdavanja katoličkog godišnjaka koji će poput katoličkog štiva, pored Biblije, Hrvatima na našim područjima služiti kao duhovna hrana.“

Hrvatski katolički kalendar 2022. u Martincima su predstavili glavna urednica Lilla Trubić i stručni savjetnik vlč. Ladislav Bacsmaj, dok je večer moderirala Renata Balatinac. Tijekom večeri nastupili su Ženski pjevački zbor Korjeni koji je izveo vjerske pjesme i tamburaši i Tamburaši iz Podravine.

Dekan župnik Ladislav Bacsmaj, Lilla Trubić, Renata Balatinac i ženski pjevački zbor Augustae Senoe

Kako je u sklopu predstavljanja Hrvatskog katoličkog kalendara 2022. u budimpeštanskoj Croatici izjavila urednica istog Lilla Trubić „Zahvalna sam što su mene izabrali za sastavljanje ovog izdanja, to je Odbor za vjerska pitanja Hrvatske državne samouprave, a pored toga Hrvatski kulturni sportski centar Josip Guraš Džuretin u Martincima, zajedno sa predstavnikom u Mađarskom parlamentu, Jozom Solgom. Do sada sam istraživala katoličke teme, pisala sam o katoličkim događajima, ali sada sam prvi put dobila taj posao, sastaviti cijelu knjigu“.

Branka Pavić Blažetin

„2M2C – Glazba nas pokreće kultura nas spaja“

U sklopu prekograničnog projekta „2M2C – Glazba nas pokreće kultura nas spaja“ u okviru Programa suradnje Mađarska – Hrvatska 2014-2020 Interreg V-A. 11. veljače održana je završna konferencija u mađarskom Sigetskom obrazovnom centru. Upoznavanje dvaju centara koji rade s djecom s teškoćama u razvoju i razmjena iskustava i znanja njihovih djelatnika prepoznata je kao najveća vrijednost projekta, uz vrijednu materijalnu opremu i edukacije koje su ostvarene.

„Zahvaljujem svim partnerima na projektu te osobito djelatnicima našeg i mađarskog centra koji su uspješno proveli projektne aktivnosti. Kroz projekt je ostvarena suradnja i prije svega jedno vrijedno poznanstvo te se otvorio prostor za nove ideje. Inovativnost i jačanje kapaciteta našeg rada s djecom s teškoćama je temelj za kvalitetan rad. Kroz projekt se nabavila oprema koja će prije svega koristiti našoj djeci, modernizirati njihov svakodnevni život u školi i omogućiti nam da i dalje njegujemo kreativnost i učenje o vlastitoj kulturi i kulturi naših susjeda u Mađarskoj“, rekla je ravnateljica COOR-a Stanislava Đurčević.

Nositelj navedenog projekta vrijednog 179.149,06 eura, od čega bespovratna sredstva EU iznose 152.276,70 eura je Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Virovitica, a partneri na projektu su mađarski Sigetski obrazovni centar i Razvojna agencija VTA. Rok za provedbu projekta bio je 20 mjeseci (15. lipnja 2020 – 14. veljače 2022.). Osnovni ciljevi projekta bili su uspostavljanje prekogranične suradnje ustanova u kojima se školuju učenici s teškoćama u razvoju, omogućavanje povezivanje dvaju naroda kroz aktivnosti, brisanje granica, prevladavanje različitosti te stvaranje zajedništva.

B.P.B.

Nagradno putovanje učenika Hrvatske škole Miroslava Krležu u Budimpeštu

Učenici naše škole koji su se istaknuli u učenju, radu u razrednoj zajednici i kulturnom životu 24. veljače 2022. sudjelovali su u nagradnom putovanju u Budimpeštu gdje su posjetili izložbu „Ars et virtus. 800 godina zajedničke kulturne baštine Hrvatske i Mađarske“ u Mađarskom nacionalnom muzeju i stalnu izložbu Doma mađarske glazbe.

Troškove njihovog putovanja snosila je pečuška Javna zaklada za unapređenje hrvatskog odgoja i naša ustanova.

Ovim putem želimo se zahvaliti u ime svih učenika i pratitelja na izvanrednom, edukativnom doživljaju.

Li

800 godina zajedničke kulturne baštine

Poseban je doživljaj bio posjet HOŠIG-ovih gimnazijalaca izložbi „Ars et virtus. Hrvatska-Mađarska. 800 godina zajedničke kulturne baštine“ u Mađarskom nacionalnom muzeju. Na izložbi su predstavljena remek-djela, te umjetnine i dokumenti naše višestoljetne zajedničke baštine, brojni predmeti hrvatsko-mađarskih kulturno-povijesnih i umjetničkih veza. Naš vodič bio je istaknuti povjesničar Dinko Šokčević.

Jedan od najvažnijih izložaka svakako je faksimil škrinje svetog Šimuna, te dio glave svetog Stjepana Ugarskog. No, najveća senzacija ovog postava su prvi put u povijesti spojeni dijelovi nadgrobne ploče biskupa Luke Baratina rođenog u Segedinu, čija su 4 dijela pronađena u zagrebačkoj katedrali nakon potresa 2020. godine. Među izlošcima nalaze se i najstarija zastava Hrvatske iz 1647. godine s natpisom „Croatiae“ i grbom-šahovnicom Hrvatske Kraljevine, kaciga i mač Nikole Zrinskog iz 17. stoljeća, haljina Štefanije Majlat koju je nosila na krunidbi cara Franje Josipa I. te djela Vlahe Bukovca i Mihály Munkácsyja. Poseban dio izložbe posvećen je obitelji Zrinski koja je imala istaknutu ulogu u povijesti dvaju naroda.

Posjet izložbi ostvaren je potporom Hrvatske samouprave XVI. i XIX. okruga kojima se i ovim putem zahvaljujemo.

(Izvor: HOŠIG)

Duhovni dan u Kukinju

Hrvatska samouprava Kukinja 12. ožujka organizirala je druženje učenika oko vjerskih sadržaja u okviru takozvanog Duhovnog dana. Okupljanju su se odazvala djeca iz Kukinja i okolnih naselja od kojih većina pohađa osnovnu školu Miroslava Krležu u Pečuhu. Dvosatna je zanimanja s djecom na hrvatskom jeziku vodila vjeroučiteljica Janja Tomola. Slijedio je zajednički ručak, a potom u mjesnoj crkvi sv. Ane i sveta misa na hrvatskom jeziku. Svetu misu služio je vlč. Gabrijel Barić. Susret se odvijao pod geslom „Ljubav prema Bogu već od malih nogu“.

BPB

FOTO: RENATA BOZANOVIC

„Kuhari” su skuhalo hrvatske riječi

U organizaciji Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin” 3. ožujka u Serdahelu je gostovalo Hrvatsko kazalište iz Pečuha s dječjim igrokazom autora i redatelja Gorana Smoljanovića „Kuhari”. U interaktivnoj predstavi uživali su učenici nižih razreda serdahelske osnovne škole i djeca dječjeg vrtića iz Serdahela i Sumartona.

Upravo prije dvije godine premijerno je prikazana predstava „Kuhari” u Hrvatskom kazalištu u Pečuhu i baš na taj dan stigla je službena poruka ravnatelju kazališta da se zbog prenoglog širenja zaraze prouzrokovane virusom Covid19 moraju obustaviti predstave u kazalištima. Bila je to žalosna vijest za glumce Gorana Smoljanovića, Ivana Pokupića i Dejana Fajfera, naime predstava „Kuhari” upravo se temelji na interakciji, na komunikaciji s mladom publikom kroz koju se neprimjetno uvježbavaju hrvatske riječi. Za vrijeme razdoblja restriktivnih mjera kazalište se

Glumci na serdahelskoj pozornici (s lijeva) Goran Smoljanović, Ivan Pokupić i Dejan Fajfer

pokušalo prilagoditi situaciji pa je ova predstava prikazana preko interneta, gledali su je i serdahelski učenici, ali uživo je sasvim nešto drugo, upravo zbog toga ravnateljica Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin” Zorica Prosenjak Matošić smatrala je važnim pozvati Hrvatsko kazalište s ovom predstavom, a planira i s drugima koje imaju na repertoaru. Predstava

Djeca prate predstavu

„Kuhari” zapravo je na vrlo zabavan način sat hrvatskoga jezika za učenike koji slabije, a i za one koji već dobro govore hrvatski jezik, u njoj mogu uživati i učenici dvojezičnih škola i dječjih vrtića, a i oni koji uče u ustanovama s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika. Koliko je zabavno učenje jezika kroz predstavu u kojoj su obrađeni mnogobrojni leksemi kuhinje, hrane, boja,

Smijeh prilikom šaljivih scena

pokazuje reakcija malih gledatelja koji su za vrijeme cijele predstave dovikivali, odgovarali, smijali se, zaprepastili, navijali šeptrljivi Zdravku i ponavljali riječi predstave. Briljantna predstava ni jednog gledatelja nije ostavila ravnodušnim, a nije dopustila ni to da itko od njih zaboravi hrvatske izraze spomenute u njoj. Autor teksta Goran Smoljanović već više od jednog desetljeća radi kao suradnik pečuškog kazališta i upoznat je s teškoćama očuvanja narodnosnog jezika u hrvatskoj zajednici. Jedna od misija Hrvatskog kazališta u Pečuhu je očuvanje hrvatskog narodnosnog jezika u krugu mladih Hrvata, a predstava „Kuhari” upravo u tome želi pomoći što je naglasio i sam autor.

„Ova predstava, cijeli tekst, a naravno i igra na pozornici napravljena je prema metodici učenja stranog, odnosno drugog jezika. Upravo sam zbog toga tekst napisao tako da sam integrirao metodiku učenja stranog jezika. Scene u kojima se ponavljaju riječi, to je jedna metoda kojim se koriste i učitelji, međutim mi smo to ovdje napravili u predstavi. Kako kazalište kao takvo ima tu mogućnost da zabavlja, a kad se djeca zabavljaju njihova percepcija raširi i njihova pažnja je potpuno na pozornici, čekaju što će se dogoditi, oni se uključuju u predstavu i neprimjetno zapamte riječi. Ja sam prilično siguran da će im jedno vrijeme ostati na pameti što se događalo, što su čuli. Nama je posebno drago kad vidimo da djeca reagiraju, to nam je veliko ispunjenje”, rekao je autor Goran Smoljanović te dodao kako radi na sljedećoj predstavi takve vrste, jer i sam uživa u njima, a kada su svi zadovoljni (gledatelji, učitelji, glumci) zašto ne bi nastavio.

Beta

SERDAHEL

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin” uspješno je prijavila projekt na poziv Državnog tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima pri Uredu predsjednika Vlade referentne oznake NEMZ-BER-21/22. Ukupno za dva projekta dobila je 2 milijuna forinti potpore koja je upotrijebljena za obnovu doma kulture. Iz prve potpore je obojen unutarnji zid velike dvorane, a iz druge potpore izmijenjeni su zastarjeli konvektori dvorane.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavljuje Javni natječaj za prijavu programa/projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2022. godinu

HRVATIMA U MAĐARSKOJ ZA PROGRAME ORGANIZACIJA HRVATSKE NACIONALNE MANJINE NAMJENJENO MILIJUN KUNA

Na javni natječaj mogu se javiti organizacije hrvatske nacionalne manjine (udruge, zaklade, ustanove, vjerske zajednice i ostale organizacije hrvatske nacionalne manjine) u 12 europskih država, koje obavljaju djelatnosti i aktivnosti koje su predmet financiranja i kojima promiču uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonima Republike Hrvatske niti pravnim poretkom matične države, a upisane su u Registar ili drugu odgovarajuću Evidenciju organizacija matične države te imaju pravnu osobnost.

Natječajna dokumentacija dostavlja se poštom ili neposrednom predajom dokumentacije na adrese veleposlanstava nadležnih za države na koje se odnosi Javni natječaj.

Rok za podnošenje prijave počinje teći od dana objave Javnog natječaja na službenim mrežnim stranicama Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, odnosno nadležnih veleposlanstava Republike Hrvatske i traje 30 dana od dana objave, zaključno do 14. travnja 2022. godine. Rok za predaju natječajne dokumentacije u Veleposlanstvo RH u Mađarskoj je 14. travnja.

Svi obrasci se mogu naći na slijedećim web-stranicama:

<https://hrvatiizvanrh.gov.hr/natjecaji-574/objavljen-javni-natjecaj-za-prijavu-programa-projekata-organizacija-hrvatske-nacionalne-manjine-u-svrhu-ostvarenja-financijske-potpore-za-2022-godinu-4907/4907>

<http://hu.mvep.hr/>

Dodatne informacije mogu se dobiti na brojevima telefona: +3851/6444-691, +3851/6444-669 ili na adresi e-pošte: manji-na-projekti@hrvatiizvanrh.hr.

POZIVNICA

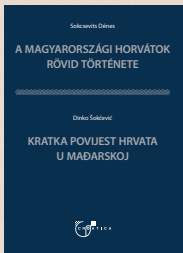

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA

U ime Hrvatske državne samouprave srdačno Vas pozivam na predstavljanje knjige

Dinka Šokčevića

KRATKA POVIJEST HRVATA U MADARSKOJ

datum: **26. ožujka 2022. u 10:00 sati**
 mjesto priredbe: Budimpešta, prostorija Croatice
 (1093 Budimpešta, ul. Lónyay 18/B)

knjigu predstavlja:
DINKO ŠOKČEVIĆ
 autor

VESELIMO SE VAŠEM DOLASKU

S poštovanjem, **Ivan Gugan**
 predsjednik

45

OBLJETNICA GRADA ŠIKLOŠA

ŠIKLOŠ

31.3. - 2.4.

ULAZ JE SLOBODAN

1. TRAVNJA

PETAK 18H

GLAVNI POKROVITELJ PRIREDBE: ISÁBÁ RÁDY, PARLAMENTÁRIUS ZÁSTÓPNÉK

POKROVITELJ: GÁBOR NÉEL, BRÁDÓNÁZELNÉK GRÁDÁ ŠIKLÓŠÁ

EMBERI ÉROFORÁS TÁMOGÁTÁSKÉZÉLŐ

SLIJEDE NAS [/SIKLOSVARDS](#)

2022.

HRVAT I NA IZBORIMA

**HRVATICE I HRVATI HVALA VAM DA STE SE
REGISTRIRALI KAO HRVATSKI BIRAČ!**

**3. TRAVNJA 2022.
PODRŽITE LISTU
HRVATSKE DRŽAVNE SAMOUPRAVE.**

